

Esztergomi Lapok.

SZERKESZTŐSÉG:

SZÉCHENYI-TÉR (SZERENCSES-féle HÁZ.)

HOVA A LAP SZELLEMI ÉS ANYAGI RÉSZÉT
— ILLETO KÖZLEMÉNYEK KÜLDENDŐK. —

— KEZIRATOK NEM ADATNAK VISSZA. —

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre — — — — 12 K. Fél évre — — — — 6 K.
Negyed évre — — — — 3 K. • EGYES SZÁM ÁRA 12 FILLER.

KIADÓHIVATAL:

(SZÉCHENYI-TÉR SZERENCSES-féle HÁZ.)
HOVA AZ ELŐFIZETÉSI PÉNZEK KÜLDENDŐK.

HIRDETÉSEK

ÉS NYILTTÉRI KÖZLEMÉNYEK A KIADÓHIVATALBAN
VETETNEK FEL.

A vármegyeház kérdése.

Városszépítési szempontból bizonyára nem közömbös dolog reánk nézve az a kérdés, hogy hol lesz az új megyeháza? A kérdéssel tehát foglalkozni kell. Nézetünk szerint a belváros területén csak egyetlen hely van, ahova az új megyeháza építhető volna és ez nem más, mint a Hutt-féle telek. Amint halljuk, már szóba is került imitt-amott és kicsinyléssel találkozott. Azt mondják, hogy a telek keskeny és szűk. Hát felmérte már valaki? Készítettek talán tervet reá? Dehogy. Egyáltalán nem foglalkozhattak még vele. Pedig megérdemelné, mert úgy áll a dolog, hogy azon a telken igen inopzans épület volna emelhető, mert ha a rajta levő házak lebontatnak olyan terület áll rendelkezésre, amely még igen tágas udvarteret is biztosít. Hallottunk arról is, hogy a Hutt-féle telek azért sem lenne megfelelő, mert talajában állítólag hévívízű források fakadnak s ezek miatt az alapépítkezés nagy költségtöbbletet okozna. Ez utóbbi állítás valótlán. A kérdéses telken felfakadó, vagy a talajt áztató forrás nincs és az alapépítkezés semmivel sem volna nehezebb, mint a takarékpénztár által a telekkel szemben foganatosított építés volt.

Ami a városszépítési szempontot illeti, erre azért kellene épen az említett teleknek figyelembe vételével súlyt helyezni, mert a Lőrincz-utca a városnak ma a legszebb utcája, amelyet érdemes a másik oldalán is monumentális alkotással gazdagítani.

Hallottunk mi még egy más tervről is. Egy társaságban vettett fel, távol a hivatalos köröktől szintén városszépítési szempontból. Ez a terv az lenne, hogy az új megyeháza a szigeten a Mária Valéria hid feljáró töltése mellett építtessék fel, hogy ekként a szigeten az új építkezések kezdetüket vegyék. Helyes terv, szó sines róla, csak az a baj, hogy ott már igazán nagy költségbe kerülő alapépítkezések kellenének s ennek költségei az építési kiadásoknak egynegyed részét felemésztene.

Az új megyeházának a vár ut jobb oldalán való építése nézetünk szerint nem épen elfogadható terv, pedig már erről is volt szó. Nem célszerű azért, mivel távol esik a központtól, már pedig a megyeházát oly mesz-

szire kiépíteni épen természete miatt sem helyes.

Legjobb volna tehát csak a Lőrincz utcán megmaradni. A Hutt-féle telken három szabad oldalt és hatalmas frontot nyerne az új megyeház, központban is volna és szépitene is a várost.

A régi megyeházról is kell szólnunk. Nézetünk szerint egy városnak mindig előre látónak kell lenni. Hiszen például 1911-ben már felállítják a pénzügyigazgatóságot. Ennek eleve kell gondoskodni helyről s erre a régi megyeház volna a legalkalmasabb. Nevezetesen elérne benne a pénzügyigazgatóság, az adóhivatal, a pénzügyőri biztosság, sőt a pénzügyőri szakasz is. Az a tőke tehát, amelyet a város a régi megyeház vételébe fektetne, bőven meghozná a kamatját. Lehetnek tamaskodó emberek, akik azt mondják, hogy a régi megyeháza nem jó épület. Ezeknek meg kell magyarázni, hogy tévedésben vannak, mert az alapjától a gerinczéig teljesen jó objectum, legfeljebb renoválásra, esinostásra szorul és legalább ötven évig ismét megfelelő lesz. Hiszen a városháza is olyan volt és aránylag csekély költséggel széppé is, ezelszerűvé is vált.

A régi megyeház megvételét a városnak nem szabad tehát elmulasztania, viszont a vármegye se építse a házat máshova, mint a Hutt-féle telekre, ahol az valóban megfelelő, inopzans alkotás leend.

Egy mb. tag.

Mezőgazdasági kamarák.

Minden kisgazdát és földbirtokost egyaránt közvetlenül érdekel az az intézmény, amelynek a közel jövőben való életbe léptetéséről adott hírt Darányi Ignác földművelésügyi miniszter a magyar gazdaszövetségnek Parádán tartott kongresszusán. Ez az intézmény a mezőgazdasági kamara, amelynek hatásköre a tervezet szerint kiterjedne a mezőgazdasági élet minden mozzanatára.

Arról, hogy van-e szükség ilyen kamarákra, vitázni fölösleges. Igenis van rájuk szükség. Kereskedő és iparos, vagy akár ügyvéd sokkal kevesebb van Magyarországon mégis a kamarákban tömörültek, melyekben közös érdekeiknek védő bástyáját látják. Dacára annak, hogy van törvényünk és intéz-

ményünk száz és száz, amely a mezőgazdasággal foglalkozó néposztályok érdekeit szolgálja, mégis nagyon gyakran érezzük a hiányát olyan intézménynek, amelyek közvetlen érintkezésben vannak egyes vidékek gazdálkodó közönségével és egyes felmerült esetekben rögtönösen intézkedni tudnak. Ki intézkedett eddig munkás és munkaadó között felmerült ügyekben? Ki intézkedett állategészségügyi, sőt tisztára mezőgazdasági szakdolgozóknak? Csendő, szolgabíró, alispán és legfőbb fórumként a földművelési miniszter. Csupa hivatalos, törvényes fórum, de nem szakértő fórum. Innen van az, hogy évtizedeken keresztül általános volt a panasz a miatt, hogy a parexellence földművelő Magyarországon nem gondozzák kellőképpen a földművelés érdekeit. Mindezen hiányosságokat pótolni van hivatva a mezőgazdasági kamara.

Kétségtelen, hogy tisztára a gazdák, a földműveléssel foglalkozók testülete lesz a mezőgazdasági kamara. De jól vigyázzunk, hogy demokratikus intézmény is legyen, amelyben a törpebirtokost semmivel sem illesse meg kevesebb jog, mint a nagybirtokost. A kamarák fentartása igen nagy pénzbe fog kerülni és ez a teher nem a néhány földbirtokost, akik ugyanis könnyedén fizetik meg a kamarai illetéket, hanem az amúgy is súlyos adóteher által sanyargatott kisgazdák vállait fogja nyomni. És nem is a tőke hatalma által már úgy is eléggé megvédelmezett nagybirtokosok szorulnak ez új védő intézményre hanem igenis a kisgazdák. Ezért kell a mezőgazdasági kamarának első sorban a kisgazdák kamarájává lenni, mert ha nem lesz ez, akkor eltévesztette hivatását, akkor nem jelent majd egyebet mint egy új terhet a magyar paraszt nyakán.

Óvakodni kell attól is, hogy pártpolitikai, nemzetiségi, vagy felekezeti tendenciák jussanak érvényre a kamarában, amelynek mindenek felett szakintézménynek kell lennie és így csak hátrányára válna minden olyan irányzat, amely nincsen szoros összefüggésben a földműveléssel.

Aggódással látjuk, hogy a mezőgazdasági kamara nem készül demokratikus intézménynek, a mennyiben a kamarai választásoknál több szavazatot kontemplál a tervezet azoknak, a kiknek nagyobb birtoka van. Ennek a következménye az lesz, hogy az ország legtöbb vármegyéjében nem a gazdák összességének szellemében fogják vezetni a kamarát, hanem úgy, a hogyan néhány ottani nagybirtokosnak jólesik. Nos, nem érdemes a szegény kisgazdának újabb terheket vállalnia csak azért, hogy érdekei fölött ne ő maga, hanem mások, nálánál gazdagabbak határozzanak. Kétségbevonhatatlan tény, hogy a nagybirtok érdekei igen gyakran nem azonosak a törpebirtok érdekeivel és semmi hajlandóságunk arra, hogy a kamarák keretében ez

érdekeket a nagybirtokosoknak kiszolgáltatassuk.

Kívánatos tehát, hogy a mezőgazdasági kamarák által felállított javaslatot gondosan átrevizálják alaposan megváltoztassák mert ismételjük, a magyar népnek csak demokratikus mezőgazdasági kamarák kellene.

TÁRCA.

Két fiu, egy leány.

(Szomoru decemberi délután. Az ablakon keresztül befehérlik a szomszéd ház havas, piszkos teteje. A melegfűtött szobában a divánon fekszik a fiu és a szeretőjére gondol, akit két hónap óta nem látott. Érzé, hogy irni kellene és ha még sokáig itt fekszik, összerágja a divánpárna esücskét szomorúságában. De aztán megfordítja a párnát, mert a másik fele hidegebb. — Mindig a lányra gondol és csak egy mondat jár az eszébe: a szeme szép volt, szentséges, meleg szeme volt, a szeme szép volt. . . . Ekkor bejön a barátja. Nem is köszön, csak bejön és leül. Csönd.)

A fiu: (örül, hogy van kihez beszélnie) Meleg volt a szeme.

A vendég: Kinek!

A fiu: A Magdának. (Csodálkozik, hogy minek is adott erre a kérdésre feleletet.)

A vendég: Mindig csak arra gondolsz. Nekem volt egy szeretőm, akit kirugtam és két nap múlva már nem tudtam a nevét. Nem szükséges tudni.

A fiu: Az egészen más. Én mikor először festettem, már megkérdeztem a nevét. A többi modellemtől nem szoktam megkérdezni. Akkor éreztem, hogy ez egészen más. Tudtam, mikor először lépett be a szobámba, hogy nagy ujságokat hoz nekem. Te gunyolod most, hogy csak azokat hozta el nekem, amelyeket mások, az előbbieket nem vettek el tőle. Nekem mindegy. Az előbbi szeretők sohasem fájnak. De az, aki én utánam jött. Azt összeharpanám. A markomba fogtam és megörölném. . . .

A vendég: (nevet) Keresd meg őket.

A fiu: Nem! Nincsenek többen. Csak egy van!

A vendég: Tudod?

A fiu: Tudom! Az, aki ott volt a másik szobában, mialatt én kint voltam a leányt. Mert kint voltam. Láttam az arcán.

A vendég: (Már nem nevet. Most inkább bamba arca van) Mikor?

A fiu: Te nem tudod! Látod, akkor egyszer eszembe jutott, hogy én megyek el hozzá. Ha nem megyek el, akkor most nem vagyok szomoru. Felmentem hozzá és ő feküdt a divánon. Egy fekete takaróval volt letakarva az egész teste és olyan volt, mint egy pihenő tigris. Szép volt, mert a szőke haja ráomlott a fekete takaróra és meg szerettem volna csókolni a haját. Mondtam neki: kelj fel. Nem akart. Sajnáltam hozzányulni, mert olyan szépen, összehúzva feküdt és csak mondtam neki: kelj fel. Piros volt az arca és nevetett és csak azt mondta: Nem kelek fel, menj haza, majd egy óra múlva eljövök.

A vendég: Hazamentél?

A fiu: Nem! Ő csak nevetett és akkor már én is nevettem. Le fogom tépni a takarót, gondoltam és akkor meg tudom, hogy miért nem akart felkelni. Közeledtem hozzá, a két kezemet már lopva előre odanyújtottam, hogy rá ugorjak, mikor eszembe jutott valami. Ha most megcsal és csak nagy zavarában és ijedségében bujt a takaró alá akkor nincs egyedül a lakásban. A másik szoba ajtaja nyitva volt. Ott van valaki, aki fél, aki fél és nem mer lélekzetet venni, aki megijed, ha megroppan a padló és hallgatódik, a szeme kidülled és a szívébe fut a vér. Nem mentem be a másik szobába. Odahúztam egy széket a divánhoz és leültem. Kérdeztem, hogy mit csinált tegnap és azt mondtam, hogy szép idő van. Előkerestem minden vérlázító butaságot, összeszorítottam a fogamat és mosolyogva bambán, mintha semmit sem sejtene, butákat mondogattam neki.

A vendég: Kint volt?

A fiu: Nagyon kint voltam őket. Azt a másikat is. Ő rám hallgatott s nem is tudta, mit beszélek. Engem hallgatott a szemével és a fülvél behallgatott a másik szobába, hogy nem-e örül meg valaki odabenn kinjában, azért egy helyben kell állnia egy félórát lélekzetvétél nélkül és hogy

nem-e rohan ki fájdalmában, hogy engem agyonvágjon. A sok csókos éjszakáról beszéltem aztán, a lázakról, amelyeket végig égtünk, azt akartam, hogy az ott benn megtudjon minden boldogságot, amit ez a lány nyújt és amit ő még nem kapott meg. Azt akartam, hogy izgalomban dobogjon a szíve, de olyan hangosan, hogy én is meghalljam. A lány végig szenvedte a kínzást és én boldogan elmentem. Tudtam, hogy ma már nem lesz csók, nem lesz öröm, csak szomorúság lesz, mert én elrontottam az első szerelmes, meleg délutánjukat. Aztán másnap eljött hozzám a lány és akkor ki-dobtam.

A vendég: (Érdeklődve feláll és járkálni kezd a szobában) Te mért nem mentél be akkor a másik szobába?

A fiu: Nem akartam. Vagy ha éppen tudni akarod, nem mertem. Félttem annak a nyomorultnak az ijedt, sápadt arcától. A szeme olyan rémes lehetett. Nem mertem megnézni. És van valami büszkeség is abban, hogy az ember undorodik a vetélytársa arcától. Ne tudjam, hogy ő az, aki fölvetta azt, amit én eldobtam és elrugtam. Mert belenéznek a hunyori, utálatos szemébe és beleköpném minden megvetésemet, nem, minden közönyösségemet vagy. . . . (ezt már egészen halkán mondja) minden irigységemet. . . . Nyomorult. . . . (Ugy huzza ezt a szót, annyi megvetéssel és utálattal, hogy a vendég maeszkamódra, talán ösztön-szerűleg ráugrik és körmeivel beleváj a torkába. A fiu egyet hördül, aztán vasmarokkal lekapcsolja a vendég kezét a torkáról. Nagy, világos pillanatok jönnek, mikor egymás szemébe néznek, hosszasan, gyűlölettel és megértik egymást.)

A fiu: Legalább nem kellett volna többet eljőnnöd hozzám.

A vendég: (kinéz az ablakon. Nehezen, lassan beszél, de akkor sem fordul vissza.) Én sajnáltalak. És ne gondold, hogy remegtem akkor, mikor te a másik szobában kint voltál a leányt. A te hangod is úgy rezgett akkor a szomorúságtól, hogy sajnáltalak. Akkor már megbántam, hogy elszerttem tőled. . . .

A fiu: (akiben feltámad a férfi büszkeség, öklével az asztalra csap, hogy a másiknak ajkán fagy a szó. Tudja, hogy nincs megalázóbb, mint mikor a szerelemben győztes férfi szemébe hazudja a legyőzöttnak, hogy sajnállak.) Sajnálsz?! Hát vidd a lányt! Én már elrugtam! A tied! Most, hogy tudom, ki vette el tőlem, nem is fáj. (mintha saját magát akarná meggyőzni.) Nem fáj. Mert már nem olyan titokzatos.

(Ülnek és a szavakat keresik. A kályha kialudt, szürke sötétség tátong a szobában és megnyitja a szótlanágukat. Pónt a sarokban zümmög egy légy, hallgatják és a lelkük lassan megtelik valami magányos, csöndes békével.)

A vendég: (tompán engesztelő hangon) Ilyenkor szokott jönni hozzám. A kapuban vár rám, aztán együtt felmegyünk. Ma is jön. Már vár a kapuban. Izgatott és örül, hogy nemsokára jövök.

A fiu: (szomorúan) Hát menj hozzá. Ne várjon.

A vendég: (nagyot lélekzik erős elhatározással) Nem megyek!

(Ezután hosszú csönd lesz. Künn esni kezd a hó, Nagy, idomtalan pelyhekben hull, vastagon lerakódik az utcára és megvilágítja egy kiesit a szobát. A fiu fát rak a tűzre, a vendég keresztbe rakja a lábait és mind a ketten kéjesen örülnek annak, hogy valahol, egy kapu előtt a hóban áll egy leány aki vár és dobog a lábával, hogy ne fájzon és sokáig vár és hiába vár. . . .

Balassa Emil.

Mi ujság?

A főispán és a sajtó.

Gyapay Pál Esztergom vármegye főispánja inzultust követett el a helyi sajtó ellen. A helyi ujságrás egyik képviselőjét Dvihally Géza kollégánkat egy főispántól nem várt módon kizárta a tegnapi közigazgatási bizottság üléséből.

Dvihally Géza sérelme a mi sérelmünk is, az egész magyar ujságrás közös és nehezen reparálható megsértése.

A sérelemért elégtétel jár. Ezt várjuk az egész magyar ujságrói gárda nevében.

A városszerte óriási felháborodást keltett eset röviden következőképpen történt.

A közigazgatási bizottság tegnapi ülésén Dvihally Géza a „Esztergom” és az „Esztergomi Friss Ujság” felelős szerkesztője szokás szerint megjelent, hogy a nagyközönség szolgálatában teljesítse nehéz kötelességét és tudósítást adhasson le a nyilvánosságnak. Dvihally az ujságrók által ősidők óta használt helyre, a vármegyeház ülés-termének utolsó ablakfülkéje előtt elhelyezett padra tilt és jegyezni kezdett. Mikor Gyapay főispán megpillantotta a sajtó képviselőjét erős hangon szólt oda a meglepett hírlapírónak, hogy hagyja el azt a helyet és ha végig akarja hallgatni az ülést menjen a karzatra, vagy a rácson kívüli teremrészbe. Dvihally akit a jogtalan megtámadtatás és formális kiutasítás természetesen annyira meglepett, hogy megfedkezett arról, hogy neki a teremben szava nem lehet, tisztességes hangon mondotta a főispánnak, hogy az a pad amelyen ő ült a helyi sajtó képviselőit régi szokás alapján megillető hely. Gyapay erre nagy haragra gerjedt, önmagából kikelve kiabálta oda Dvihallynak, hogy a gyűlésteremben neki egy kukkot se szabad kiejtenie még a saját védelmére sem. A megsértett ujságrói persze nem tehetett egyebet, mint ott hagyta a gyűléstermet, amelybe nem a saját szórakozására, hanem nehéz kötelességét teljesíteni ment fel.

Ez az eset a maga rideg valóságában.

A főispánnak ez az eljárása jogtalan és felletle sérelmes.

Jogtalan a következő okokból:

Az a hely ahol a kiutasított hírlapíró ült, ősi idők óta kifejlődött gyakorlat alapján megillette a helyi sajtó minden egyes képviselőjét. Ez a szokás oly joggá vált, melyet megváltoztatni csak az alispánnak, mint a vármegye első tisztviselőjének van jussa és semmiképpen a főispánnak, aki maga is csak vendég a vármegyeházán. És ha már volna is jussa a főispánnak az ujságrók számára helyet kijelölni vagy megváltoztatni, annak a helyes formája semmiképpen sem lehet egy indokolatlan elnöki kirohanás.

Az ujságrói gárda, amely jó és rossz időkben, békében és harcban híven teljesíti nehéz misszióját ezt a hangot, ezt a formát nem érdemelte meg.

A sajtót arculesapni nincsen joga semmiféle főispánnak!

Ez talán megjárja Fehér-vármegyében, de itt nálunk még nem volt alkalmunk ilyen kirohanásokhoz hozzácsókolni.

Esztergom megye főispánjai mindenkor megbeesülték a sajtót és ennél fogva a sajtó is megbeesülte őket.

Gyapay Pál sem mondhatja el ennek az ellenkezőjét.

A régi híres főispánok arcképei nagyot néztek ott a megye termének sok vihárt látott falain, és nem tudták mire vélni legujabb kollégájuk erélyének ilyen rettenetes megnyilatkozását. Talán azt hitték, hogy valamely nemzeti sérelmet ver vissza ezzel a hanggal a haragos elnök. Már szinte várták, hogy mikor repülnek ki a hüvelyükből a fringiók. Pedig csak a talpak surolása hallatszott, hiszen csak egy magyar ujságró eltiprásáról volt szó. A főispáni képek ráncba szedték homlokukat majd elfordították fejüket és összemosolyogtak. . . .

Gyapay Pál azonban haragjában ezt nem vette észre!

Most pedig oda konkludálunk, hogy az egész helyi sajtó nevében kérjük, jelöljön ki az alispán a megye termében egy megfelelő helyet az ujságrók részére. Esztergom városa már régen megtette ezt. Dr. Földváry István főügyész, aki maga is régi tollforgató ember, emelkedett a helyzet magaslatára és külön asztalt állított be a közgyűlési terembe a mi részünkre.

De különben is így van ez az egész világon, egész Magyarországon és ha talán valahol nincs is így, ez nálunk mit sem változtathat az egyedül jogos helyzetben.

Csak egyet esodálunk. Hogy lehetett az, hogy a bizottság tagjai közül senkinek sem volt egyetlen szava sem a megsértett és megszegyenített sajtó védelmére?

Ezt megjegyezzük magunknak.

Kirándulás.

A helyőrség tisztikara f. hó 10-én d. u. 4 ó. 30 p.-kor egy nagyszabású kirándulást rendez Kovácspatakhoz. A nyári mulatságon természetesen a 76-ik gyalogezred zenekara fog közreműködni. A rendezőség vendégeket is szívesen lát.

A jövő évi választók.

A vármegye központi választmánya legutóbbi ülésében a jövő, 1909. évre érvényes országgyűlési képviselő választók ideiglenes névjegyzéke ellen beadott öt rendbeli felszólamlást intézett el. A megtartott tárgyalás után a névjegyzékbe felvételt határozta: Wisinger Gyula szatócs, Maksay Gyula körhídvadász nagysápi és dr. Wilhelm Nándor körhídvadász lakosokat, míg, Teszársz Győző nagyjelölté Tárnok Mihály bűsi lakosokat azon kérelmükkel, hogy a névjegyzékbe felvételnek elutasította. Ezen határozatok e hó 25-től 30-ig terjedő időben a vármegye jegyzői hivatalában és az érdekelt községek házában közszemlére azzal lesznek kitéve, hogy ezen határozatok ellen az 1874. évi XXXIII. t. c. 50. §-a értelmében úgy azok, kiknek felszólamlása és észrevétele felett a központi választmány határozott azok közszemlére kitévelését követő 10 nap, azok pedig, kiknek a határozat az 1899. évi XV. c. t. értelmében kikézbizosított a kikézbizosítottól számított 10 nap alatt a Kuriához intézendő és a központi választmány elnökénél beadandó felelőszóval élhetnek.

Az E. H. E. a váci versenyen.

A váci országos evezős versenyt előkészítő társadalmi bizottság az „Esztergomi hajós egyesület” tagjait és azok családját ez uton is meghívja az 1908. évi július hó 12-iki országos evezős versenyt követő barátságos társasvacsorára és táncmulatságra. A vacsora kezdete pontban esti fél 9 órakor. A tánc kezdete fél 10 órakor. Részvételi jegy a társasvacsorára és táncmulatságra személyenként 4 korona, csak a táncmulatságra személyenként 1 korona. A köztáncokhoz a zenét a cs. és kir. 6-ik gyalogezred zenekara szolgáltatja. Indulás a reggel 5 ó. 45 p. és a 7 ó. 45 p. propellerrel, továbbá a parkány-nánai déli 12 ó. 35 p. gyorsvonattal. A verseny csapat és kisérőik az első propellerrel indulnak. D. e. a vesenypálya és rendezés megtekintése, délben közös étkezés. Vissza-indulás az este Váczról 8 órakor induló bécsi hajóval és az éjjel Váczról 10 ó. 58 p.-kor induló személyvonattal.

Maga a verseny igen érdekesnek ígérkezik. Összesen kilenc díjverseny lesz ugyancsak: I. Váci hölgyek díja. II. Felső dunai díj. III. Jubileumi emlékverseny díj. IV. Szövetségi díj. V. Komárom város díja. VI. Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye díja. VII. Váci székes káptalan díja. VIII. Gróf Csáky Károly váci megyés püspök díja. IX. Vácz város díja. A verseny befejezése lesz a középiskolai tanulók versenye. A győztes csapat tagjai emlékérmeket nyernek. Az Esztergomi Hajós Egyesület növendékeinek versenycsapatában eveznek: 1. Pfalc. 2. Matus. 3. Klínsek. 4. Szalma. kormányos Dobó Aladár, tartalék Schwarc.

A jegyző ablaka.

Dorogról írja tudósítónk, hogy ott az elmúlt éjszaka Benedek községi jegyző összes ablakait beverték. Az egyik tettest már sikerült megállapítani ifj. Graf János személyében, aki régi haragosa a jegyzőnek.

Számítt választás és városi közgyűlés.

A városnál újonnan szervezett első számítt állást holnap fogja a képviselőtestület választás útján betölteni. Eddig Cseicsner Ferencz, Holly Sándor, Magyar Endre és Veszolovszky Béla adták be pályázati kérvényüket. Mi úgy tudjuk, hogy a képviselőtestület egyhangulag Cseicsnert fogja megválasztani, mint aki már évek óta gyakorlalkodik a számíttválasztásnál és nagy szorgalmával részlegelt mindenképen az előléptetésre. Cseicsnernek, aki a legutóbbi választáson hiába pályázta meg az egyik számíttválasztási állást, — a képviselők a leghatározottabban megígérték, hogy ezen újonnan kreált állásra fogják őt megválasztani. A tanácsnak is Cseicsner a jelöltje s így nem is értjük, hogy mások, akik a múlt választáson már előléptettek, miért akarnak Cseicsnerrel konkurrálni! A közgyűlésen a tisztújítás után tárgyalni fogják a következőket: Polgármester jelentése az Esztergomba behurcolt járványos agy és gerincagyhártyalob esetről, tanügyi bizottsági javaslat a községi realiskola tanóráinak délelőtti való korlátozása iránt, és ezenkívül több tisztviselő szabadság kérését.

Schwarz Adolf tévedett?

Mult számunkban hason cím alatt hozott hírtüre Schwarz Adolf vállalkozótól a következő levelet vettük:

„Az „Esztergomi Lapok“ tekintetes szerkesztőségének Helyben. F. hó 5-én megjelent b. lapjának újdonság rovatában hozott közleményre hogy én tévedtem, reflektálni vagyok kénytelen, mert a valódi tényállás következő: Junius hó 10-én tartott városi közgyűlés alkalmával a villamtelep üzemeltetés elszámolásának megállapítása volt napirenden. Felszólaltam és pedig tekintettel, hogy a városi felügyelő bizottság a bérlőnek felszámított adatait mintegy 2700 koronával jogtalan felszámítások folytán redukálni volt kénytelen — (közte a polgármesterek özsonnája 600 korona, abroszosas 6 korona stb.) magával hozta kétségbe vonni minden egyéb felszámított tételt. Az előbbi évhez a szén szükséglet különbözet (1906. évben 16000 korona, 1907. évben 25000 korona) — 9000 korona tehát feltűnő, kértem felszólalásomban a villamtelep részére való szénköltéssel igazolni a szén árát, hogy megnyugodva legyünk. Erre Bleszl Ferenc képviselő ur és a villamtelep felügyelő bizottság tagja kijelentette: hogy már 3 éve követeli és kívánja a Ganzéktól, hogy a szénköltévet mutassák be, de ezt megtenni vonakodnak. Ennélfogva szegény városunk érdekében (ki 30% nyereségbe érdekelt) jogosan kívántam, hogy igazoltassék a szén beszerzési ár, és még arra megnyugvást nem kapok, mindég azt hiszem, hogy az üzem terhére tévedtek, de nem én. Mind ezen város javára való felszámításokért a Ganzék tisztviselőinek a közgyűlés 2200 korona renumerációt szavazott meg. — 130% pótdadónál lehetünk gavallérok! A szén mennyiségre amennyiben a behozatal okmányokkal igazoltatott, kifogásom nem lehetett csak utóbb jöttem rá, hogy az üzemvezetés el- és kölesnadással foglalkozik, és egy cégnek magának 3 wagon Poroszszenet (értéke 1300 korona) adott. Ezen manipulációhoz a felügyelő bizottság szíves figyelmét felhívom, mert minden elvagy kölesön adásnál veszteség is lehet, mihez a város nem participálhat. Amennyiben se tévedni se tagadni nem szoktam, kérem jelen leveletem b. lapjában közölni. — Kiváló tisztelettel Schwarz Adolf.”

A levélre, miután az a Ganz-cég belső üzleti ügyével foglalkozik, mi nem reflektálhatunk, hanem fentartjuk a választ az érdekelt cégnek, amely bizonyára olyan feleletet fog adni, amelyből kiderül végre majd, hogy ki tévedett?!

Vívóakadémia városunkban.

A körutazásukban lévő világhírű vívómesterek ugymint Bordi Emilio (Nápoly), Luigi Wolpini (Milano), Horváth Lajos és Melichár Ottmár (Brünn) az olasz kardvívás művészetének bemutatására f. hó 11-én szombaton este fél 9 órakor a Korona szálloda nagytermében, a vívó sport fejlesztésére városunkban is vívóakadémiát rendeznek, több kiváló fővárosi amateur vívó közreműködése mellett. Belépődíj: ülőhely 2 k., diákjegy 1 k. Felhívjuk a közönség figyelmét erre a kiválóan érdekes sporteseményre. A mesterek már több magyar városban nagy közönség előtt mutatták be kiváló művészetüket.

Dunába sodort cirkusz.

A vasárnapi vihar legtöbb bajt Piszken okozott. Szayka József esztergomi illetőségű artista Piszken ütötte fel sátorát, hogy abban cirkuszi mutatványokat produkáljon. A vihar d. u. 4 órakor óriási erővel zúdult rá a községre és a parton álló cirkuszt formálisan a Dunába sodorta. — A szegény embernek mindene oda vészett. A község bizonyítványt állított ki neki, amellyel most végig kilincseli az artista egyleteket. Szayka most tért haza külföldi utjáról és most akarta megülni Esztergomban házasságának 25 éves jubileumát. Az eset itt a városban is, hol Szaykát ismerik — sok helyen keltett részvétet.

Színházi hír.

Mezei Béla a győri színikerület igazgatója javaslatot tett a városnak, hogy vállaljon ki a székesfehérvári színikerületből és csatlakozzék a győrihez, mely esetben 1909—1910-re adjon neki játszási engedélyt. Rekompensációul állandó színikört építene Mezei a városban. A tanács természetesen pártolja az ajánlatot.

A munkásbiztosító pénztárból.

Az esztergomi munkásbiztosító pénztár hét-főn délután 6 órakor dr. Walter Gyula praelátus-kanonok elnöklete alatt igazgatósági ülést tartott. Az ülésen a folyó ügyek elintézésé után határozatba ment, hogy tekintettel az új törvény rendelkezéseinek végrehajtásával járó nagy munkaszaporulatra, a pénztárban egy gyakornoki állást rendszerezésnek évi 1200 korona kezdő fizetéssel. A pályázatot az állásra a munkásbiztosító hivatal jóváhagyása útján írják ki. Kimondotta továbbá az igazgatóság, hogy tekintettel azon körülményre hogy a pénztár biztosított tagjainak száma városunkban 1400 körül van, az orvosi szolgáltatás minél sikeresebb ellátása érdekében még egy orvosi állást szervez. Ez annál inkább szükséges, mivel az orvosokkal olynemű szerződés áll fenn, hogy 500 tagnál egy-egy orvos többet nem kezelhet. Az új orvosi állás különben nem ró nagyobb terhet a pénztárra, mert fejenkénti díjazásban részesülnek az orvosok.

A céllövő mozgalom.

Az esztergomi Szemere Miklós ifjúsági céllövő tanfolyam választmánya vasárnap tartotta első ülését. Az ülés tudomásul vette, hogy a felsőbb hadvezetés köréből nyert értesítés szerint az esztergomi ifjúsági céllövő tanfolyam katonai vezetőjeül Zólyomi kapitány neveztetett ki. A választmány elhatározta, hogy a tanfolyamot szeptember hó folyamán nyitja meg. Az ifjúsági egyesület vezetői 30 nap alatt jelentsek be a tanfolyamra toborzott ifjúságot, a tanintézetekben pedig szeptember hó elején szervezik a csapatokat.

Züllő gyermekek.

Piszkeről írja tudósítónk. Vasárnap a csendőrök sorra járták a piszkei kocsákat, mert bejelentették nekik, hogy fejletlen gyermekek alkoholisták szüleikkel egyetemben állandóan ott szoktak

zülteni. A razzia szomorú eredménnyel járt. Stampf Ignác koresmájában egy 7 éves fiúcska az apjával és egy 4 esztendő kis leány a nagypjával iddó-gált a bűzhödt levegőjű helyiségben. A csendőrök feljelentették az esetet a szolgabírósnak, mely majd elveszi a kedvét a könnyelmű szülőknek.

A Garam új hidja.

A garamkövesdi Garam-híd próbaterhelése már megtörtént s számításra felül jól sikerült. A hidfők és pillérek az egy-egy nyílásra rakott s több mint 100 tonna súly alatt alig süllyedtek. A teljesen betonból készült hidpályát lokomobillal próbálták ki kétszer. 40 kavicsos telt zsák lett reá rakva és a hidon átvontatva. E megterhelés alatt a vasbeton gerendákon hajszál-repedések egyáltalában nem mutatkoztak, ami vasbeton műtárgyaknál a legkritikább esetek közé tartozik. A garam-kövesdi Garam-híd a jövő hét közepén lesz átadva a forgalomnak.

A kovácspatak idegen kézen.

Az Esztergomi esavargözös r. t. vasárnap nagyfentosságú közgyűlést tartott. A tárgysorozatban a társulat felszámolásának kimondása szerepelt. E felett döntött is a közgyűlés. Elhatározták ugyanis, hogy Kovácspatakot és a esavargözöst áruba boesátják és ha az év végéig alkalmas vevő nem jelentkezik, úgy a legközelebbi közgyűlésen kimondják a részvénytársaság felszámolását. Ugy értesültünk, hogy társadalmi akció készül a jobb sorsra érdemes társaság megmentésére.

A Duna halottja.

Sziklár János helybeli földműves vasárnap hajnalban vízmerítés közben a Dunába esett. Sziklár részeg volt s így nem tudván magán segíteni, ott lelte halálát a Dunában.

Katonazene a „Központi“-ban.

A központi kávéházban ma este kedvező idő esetén a 76-os gyalogezred zenekara fog hangversenyezni.

A vasárnapi vihar.

Az az óriási vihar, amely vasárnap az egész Dunántúlt végigsöpörte, nálunk is megzavarta a szép nyári délután hangulatát. D. u. fél 5 órákor hirtelen sűrű felhők tornyosultak a nyugati égen a levegő néhány pillanat alatt lehült és a következő percben egy óriási erejű orkán zúdult városunkra és környékére. A Dunán több méter magasságra emelkedtek a fehér tarajú hullámok az uszoda és a hajóállomások recsegték ropogtak, majd hogy el nem szakadtak a lemacskázott karvastagságú láncok. A hajósegylet több üres esőnakát magával sodorta az ár és az éppen akkor érkezett propellert dióhéjként dobálták a nekibőszült hullámok. A Ganz gyár hivatalnokainak kovácspataki mulatságát is jórészt tönkre silányította a hirtelen jött óriási vihar. A vidékről is sűrű tudósításokat kaptunk a vihar garázdálkodásairól. Legtöbb bajt okozott. Pizskén, hol egy egész cirkuszt sodort a Dunába a nekibőszült elem. Erről lapunk más helyén közlünk tudósítást.

Öngyilkossági kísérlet.

Capalai Mariska párkányi 18 éves leány f. hó 8-án öngyilkossági szándékból a kútba ugrott. Volner Antal cipész észrevette az esetet, azonnal a leány megmentésére sietett és kötéllel leereszkedett a kútba, hol a már fuldoló leány fejét föltartotta míg segítség érkezett. Így sikerült az öngyilkosjelöltet megmenteni. A szegény leányt a pletyka vitte rá végzetes tettere.

Négy nyári szó.

Korona jeges gyümölcs perszögvel. A »Korona« kávéház speciálitása. Legkellemesebb üdítő csomaga.

Halálozás.

A győri kereskedelmi és iparkamarát nagy veszteség érte; nagydírmű alelnöke Weidman Adolf kir. kereskedelmi tanácsos, f. hó 2-án Pörtlach am See fürdőhelyen váratlanul elhunyt. A megboldogult a kamara fennállása óta állott a kereskedelmi osztály élén s tisztét ritka kötelességérzettel s önfeláldozó buzgalommal töltötte be. Földi maradványait f. hó 5-én, d. e. 10 órákor a győrszigeti izr. temető halottas házából helyezték örök nyugalomra.

A kereskedő ifjak a közönséghez.

Az esztergomi kereskedő ifjak önképző egyesülete 34 év óta áll fenn és igyekszik megvalósítani az eléje kitűzött nemes célt. Sajnos, a szép és nagy múlt mellett sem rendelkezik olyan anyagi erővel, hogy nagyobb számú szaklapok járatása, könyvtárának kellő fejlesztése, ismeretterjesztő előadások rendezése által feladatának teljesen megfelelhessen. Hogy a jogos várakozásnak minden irányban eleget tehessen, főleg pedig hogymegfelelő helyiséget szerezhessen, kénytelen városunk nemessen érző tehetősebb polgáraihoz fordulni kegyes támogatásért. Rózsa Vitál mint az egyesület elnöke, a választmány megbízása folytán arra kéri, a minden nemes ügy barátait, pártfogóit, hogy az egyesület alapító vagy pártoló tagjai közé lépve, az egyesület fejlesztésére irányuló törekvést anyagi segítségükkel előmozdítsák. Alapító tagsági díj 50 kor., pártoló tagsági díj évenként 8 kor. Azt hisszük, hogy az egyesület kérelme a legszelebb körben meghallgatásra fog találni.

Járványstatisztika.

Esztergom vármegye területén 1907. junius hó II. felében a következő hevenyfertőző kórok fordultak elő: Hasi hagymáz: Esztergom város, Süttő. — Fültömirigylob: Esztergom város. — Hökhurut: Esztergom város, Sárissáp. — Kanyaró: Esztergom város, Csév, Pilismarót. — Vörheny: Esztergom város, Kesztöle, Kural és pusztája, Köbölkut, Kicsind.

Munkaképtelen tanítók segélyezése.

A báró Sina Simon-féle, volt néptanítók segélyezésére rendelt alapítványnál egy 200 koronás hely levén üresedésben felhivatnak a volt elaggott

munkaképtelen állam községi és izr. hitfelekezeti néptanítók, valamint az ilyen tanítók árvái, hogy pályázatukat Esztergom vármegye kir. tanfelügyelőnél 1908. évi szept. hó 1-ig nyújtsák be.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

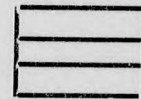
GERENDAY JÓZSEF.

NESTLÉ

gyermeklisztje
csecsemők, lábbadozók,
gyomorhajosok részére.
A legjobb alpesi tejet tartalmazza.
Egy doboz 1 k. 80 fil.
Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában. — Ugyanott ismertető iratok ingyen.

A legrégebb és a legjobban
értesült ujság az 000000

EGYETÉRTÉS.

A társadalom minden körében egyformán kedvelik. A magyar családok hírlapja. ||

Előfizetési ára egy óra 2:40 Korona.

Főszerkesztő:

Dr. PAP ZOLTÁN.

Szépirodalmi főmunkatárs:

EÖTVÖS KÁROLY.

KÉRJEN MUTATVÁNSZÁMOT.

Nagy elterjedettsége folytán hirdetéseiivel minden iparos és kereskedő az Egyetértésben biztos eredményt ér el. Minden cikk hirdetésére alkalmas, mert olvasóközönsége vegyes.

Kérjen hirdetési prospektust.

GERENDAY A. és FIA
szobrászok,
első orsz. szabadalmazott
síremlékmű gyárosok
BUDAPESTEN, VII., Rákóczi-út 90.
Fiókküzet: X. Kőbánya, az új temető mellett.

FENNAL 1848